

เรื่อง เทศกาลกินก๋วยเตี๋ยว

รายละเอียด

บทนำ

งานเทศกาลกินก๋วยเตี๋ยว ที่เยวเมืองกำแพงเพชร เป็นงานมหกรรมอาหารพื้นบ้านของจังหวัด กำแพงเพชร ที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงปัจจุบันเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้กับประชาชน และสร้างภาพลักษณ์ในอัตลักษณ์ด้านการกินอาหารเส้นของจังหวัดกำแพงเพชร โดยบทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษา 1) ประวัติความเป็นมาของเทศกาลกินก๋วยเตี๋ยว 2) ความสำคัญของเทศกาลกินก๋วยเตี๋ยว

ประวัติความเป็นมาของเทศกาลกินก๋วยเตี๋ยว

ก๋วยเตี๋ยวเกิดขึ้นเริ่มต้นมาจากจีน แต่เป็นแค่ข้อสันนิษฐานจากหนังสืออิลมีลีโอเน หรือ บันทึกการเดินทางของมาโค โปโล ที่ได้กล่าวถึง เส้น (Common team, 2561) โดยเริ่มต้นในราชวงศ์ ช่วง 200 ปี ยุคที่จีนเริ่มมีการติดต่อค้าขายกับเอเชียกลาง และตอนนั้น ก๋วยเตี๋ยวเป็นอาหารที่ได้รับความนิยม ต่อมาสมัยราชวงศ์ซ่ง ก๋วยเตี๋ยวนั้นได้มีการแพร่หลายกว่าเดิม โดยว่ากันว่าเมืองจีนในสมัยราชวงศ์ซ่ง ค.ศ. 960-1279 ได้ตั้งร้านก๋วยเตี๋ยวยู่ทั่วไป ทำให้ก๋วยเตี๋ยวจึงได้เป็นอาหารที่สามารถรับประทานได้ง่ายในชีวิตประจำวัน สมัยนั้น

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

เป็นการปกครองภายใต้อาณาจักรสุโขทัยและนั่นคือ จุดเริ่มต้นของ “ก๋วยเตี๋ยว” ในประเทศไทย มีหลักฐานการค้าขายกับประเทศจีนจริง ก๋วยเตี๋ยวจึงอาจเข้ามาใน สมัยนั้น แต่ไม่มีหลักฐานที่ชัดเจนพอ และตอนนั้นอาหารหลักของคนไทย คือ ข้าว (มาลี เพชรพิพัฒน์, 2552) จากข้อมูลข้างต้นผู้เขียนสรุปได้ว่า ก๋วยเตี๋ยวเริ่มต้นมาจากจีน ในราชวงศ์ซ่ง ซึ่งอยู่ในสมัยสุโขทัยที่เป็น จุดเริ่มต้นของ “ก๋วยเตี๋ยว” ในประเทศไทย แต่หลักฐานนั้นยังไม่ชัดเจนพอ สมัยนั้นคนไทยนั้นยังไม่นิยมกิน ก๋วยเตี๋ยว เพราะคนนิยมทานข้าวมากกว่าทานก๋วยเตี๋ยวเพราะข้าวในสมัยนั้นคืออาหารหลักของคนไทย

ข้อมูลทางประวัติศาสตร์เห็นไปในทางเดียวกัน คือสมัยอยุธยา ยุคสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ค.ศ 1656-1688 ได้มีข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับก๋วยเตี๋ยวข้อแรก คือ การเข้ามาในสมัยพระนารายณ์มหาราช เนื่องจาก มีการค้าขายกับต่างชาติ จีนก็เข้ามาในช่วงนั้นด้วย อีกทั้งยังได้ชื่อว่าเป็นยุครุ่งเรืองของอาหาร ส่วนก๋วยเตี๋ยวนั้น เป็นเพียงคำบอกเล่ามาจากพ่อค้าจีนที่นำบะหมี่มาต้มกิน คนไทยจึงได้รู้จักกับอาหารประเภทบะหมี่ แต่ตอนนั้นไม่มีหลักฐานที่ชัดเจน (มาลี เพชรพิพัฒน์, 2552)

จากข้อมูลข้างต้นผู้เขียนสรุปได้ว่า ทางประวัติศาสตร์ ในสมัยอยุธยาได้มีข้อสันนิษฐานในเรื่องของการเกิด ขึ้นมาของก๋วยเตี๋ยว ว่ามีความเป็นไปได้ว่า คนไทยอาจจะรู้จักเส้นบะหมี่เพราะพ่อค้าจีนได้มีการนำบะหมี่มาต้มกิน แต่หลักฐานนั้นยังไม่ชัดเจนพอ

ส่วนอีกข้อสันนิษฐานคือ เข้ามาหลังจากช่วงปลายอยุธยา ที่ได้ตัดความสัมพันธ์กับต่างชาติตะวันตก หลังจากนั้นจีนได้เริ่มมีอิทธิพลมากขึ้น ประกอบกับความชัดเจนในบันทึกที่เกี่ยวข้องกับเส้นบะหมี่ จึงได้ข้อ สันนิษฐานว่า ก๋วยเตี๋ยวมาจากจีนและเป็นคนจีนนั่นเองที่เป็นคนเริ่มสัมผัสกับก๋วยเตี๋ยว และจีนได้ก่อตั้งรกราก ในประเทศไทย ตั้งแต่สมัยอยุธยา (มาลี เพชรพิพัฒน์, 2552)

จากข้อมูลข้างต้นผู้เขียนสรุปได้ว่า จากข้อสันนิษฐานอีกข้อ คนไทยรู้จักก๋วยเตี๋ยวเพราะคนจีนเป็นคน นำเข้ามาให้คนไทยได้สัมผัสกับก๋วยเตี๋ยว เพราะตอนนั้นคนจีนเริ่มมีอิทธิพลมากขึ้น จึงทำให้คนจีนได้มีการมาตั้ง ถิ่นฐานที่ประเทศไทยในช่วงสมัยอยุธยา

ต่อมายุคหลังสมัยรัตนโกสินทร์ ก่อนเกิดการปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 5 มีการพบหลักฐานที่ กล่าวถึงการกินเส้นก๋วยเตี๋ยวของไทย ปรากฏอยู่ในพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 4 กล่าวถึง เหตุการณ์เมื่อ “พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวจะเสด็จสวรรคต มีผู้สงสัยว่าทรงพระประชวรด้วยมี ผู้ลอบกระทำคุณไสย ในพระกระยาหารที่เรียกว่า แกงก๋วยเตี๋ยว” และก็ไม่ได้มีการพูดถึงอาหารประเภทเส้น อื่นเลย (มาลี เพชรพิพัฒน์, 2552)

จากข้อมูลข้างต้นผู้เขียนสรุปได้ว่า สมัยในช่วงรัชกาลที่ 5 มีการพบหลักฐานว่ามีการกินเส้นก๋วยเตี๋ยวของคนแต่สมัยรัชกาลที่ 4 ไม่ได้มีการพูดถึงเส้นก๋วยเตี๋ยวจนปรากฏขึ้น เพราะเนื่องจากว่า “พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้า เจ้าอยู่หัวจะเสด็จสวรรคต มีผู้สงสัยว่าทรงพระประชวรด้วยมีผู้ลอบกระทำคุณไสย ในพระกระยาหารที่เรียก

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ว่า แกงก๋วยเตี๋ยว” จึงทำให้ไม่ปรากฏอาหารประเภทเส้น

ต่อมาสมัยรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการปรากฏหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรว่า “ทรงโปรดหมี่กรอบและหมี่ผัด” เป็นสูตรที่คนจีนคิดค้นเพื่อให้ถูกลิ้นคนไทย และสมัยนั้นคนไทยเริ่มหันมาสนใจนิยมอาหารประเภทเส้นมากขึ้น รายการอาหารประเภทเส้นก็เพิ่มขึ้นมากมาย (กาญจนา จันทรสิงห์, 2565)

จากข้อมูลข้างต้นผู้เขียนสรุปได้ว่า รัชกาลที่ 5 ทรงโปรดหมี่กรอบและหมี่ผัด เพราะคนจีนนั้นคิดค้น สูตรมาเพื่อถูกปากคนไทย เลยทำให้คนไทยสนใจอาหารประเภทเส้นมากขึ้น

ต่อมาในสมัย จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นคนที่ทำให้ก๋วยเตี๋ยวแพร่หลายไปทั่วประเทศไทย เล่าย้อนความในช่วงที่ประเทศไทยเข้าสู่ภาวะข้าวยากหมากแพง เกิดจากสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงทำให้เศรษฐกิจตก เหมือนช่วงสงครามโควิด 19 ทำให้จอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้ออกนโยบายรัฐนิยมที่สนับสนุนให้คนไทยหันมา กินก๋วยเตี๋ยว เพื่อที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจให้กับคนไทยได้กินอาหารราคาถูก มีคุณค่าต่อสุขภาพและที่สำคัญคือ อยากรู้ให้คนไทยหันมาทำอาชีพค้าขายมากขึ้น เพราะสมัยนั้นคนไทยไม่นิยมค้าขาย จึงทำให้การค้าขายตกไปอยู่ในกำมือของคนจีน และได้มีการแจกจ่ายให้เร่ขาย ตั้งชื่อว่า “ก๋วยเตี่ยวสามัคคีชัย” ตามชื่อของทำเนียบรัฐบาล ตอนนั้น โดยสูตรก๋วยเตี่ยวสามัคคีชัย จะใส่ถั่วงอกแทนผักจีน เพราะถั่วงอกเพาะง่ายจากถั้วเขียว (กาญจนา จันทรสิงห์, 2565)

จากข้อมูลข้างต้นผู้เขียนสรุปได้ว่า ได้เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ในช่วงข้าวยากหมากแพง จึงทำให้มีการตั้งนโยบายรัฐนิยมเพื่อสนับสนุนให้คนไทย หันมาสนใจกินก๋วยเตี๋ยว เพื่อที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจ และส่งเสริมให้คนไทยกินอาหารราคาถูกที่ดีต่อสุขภาพ

ต่อมาสมัยจอมพล แปลก ได้มีการเริ่มพัฒนาเป็นบะหมี่ซากังราว จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนให้คนไทยกินก๋วยเตี่ยวมากขึ้น สมัยสงครามครั้งที่ 2 มีชื่อร้านก๋วยเตี่ยวที่มีชื่อเสียง คือ ร้านเจ๊กเท่ง ร้านเจ๊กฮ้อ และร้านเจ๊กเลี้ยง ซึ่ง “บะหมี่ซากังราว” เป็นบะหมี่ชั้นหนึ่งคู่เมืองจังหวัดกำแพงเพชร และปัจจุบันได้มีการจัดเทศกาลกินก๋วยเตี่ยว ประจำเดือนธันวาคมของต้นเดือน เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดกำแพงเพชร (ชมณาพา, 2562)

จากข้อมูลข้างต้นผู้เขียนสรุปได้ว่า จอมพล แปลก ได้มีการพัฒนาบะหมี่ซากังราว ของจังหวัด กำแพงเพชร ขึ้น และปัจจุบันได้มีการจัดเทศกาลกินก๋วยเตี่ยวขึ้น เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัด

จังหวัดกำแพงเพชร เป็นเมืองที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจาก UNESCO เป็นมรดกโลกคือ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร และเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ได้รับความนิยม อีกเรื่องที่สำคัญคือ อาหารการกิน หอการค้าจังหวัดกำแพงเพชรจึงได้จัดงาน เทศกาลกินก๋วยเตี่ยวเที่ยวเมืองกำแพงเพชรขึ้น เรียกสั้น ๆ ว่า “งานก๋วยเตี่ยว” จัดครั้งแรก เมื่อวันที่ 3-5 ธันวาคม 2542 ในปีนี้ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

อย่างรุนแรง ส่งผลกระทบต่อแรงงานที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการถูกเลิกจ้าง ทำให้นายพิทักษ์ ประธาน หอการค้า ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมนี้ขึ้น เพื่อเป็นการกระตุ้นการใช้จ่ายให้มีเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของจังหวัด ผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูลตั้งแต่ปี 2560-2564 เทศกาลกินกล้วยเดี่ยว เทียวเมืองกำแพงเพชร ปี พ.ศ. 2560 จัดขึ้น วันที่ 1-3 ธันวาคม ณ ลานอนุรักษวัฒนธรรม ถนนเลียบบแม่ น้ำปิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร กิจกรรมภายในงานประกอบด้วย การออกร้านจำหน่ายอาหารและกล้วยเดี่ยวที่ขึ้นชื่อของจังหวัดกำแพงเพชร ให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเลือกได้ตามใจชอบ รวมทั้งมีการออกร้านจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งในจังหวัดกำแพงเพชรมีร้านกล้วยเดี่ยวอร่อยๆ หลายร้านที่อร่อยแบบไม่ต้องเติมเครื่องปรุงอีกด้วย ต่อมาปี พ.ศ.2561 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 1 ถึงวันที่ 5 ธันวาคม 2561 ที่ลานอนุรักษวัฒนธรรมไทยสิริจิตอุทยานริมแม่ น้ำปิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยปี 2561 มีการจัดแสดงจากโรงเรียนเทศบาล 1 เกริกกฤตยาอุปถัมภ์ โรงเรียนเทศบาล 2 วัดทุ่งสวน และการแสดงของเด็กนักเรียน ว.วิชการดนตรี และวงดนตรีของเด็กนักเรียน โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม ร่วมสร้างสรรค์บนเวทีให้ความบันเทิงกับผู้ที่มาร่วมงาน ต่อมาปี พ.ศ.2562 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 1 ถึงวันที่ 5 ธันวาคม 2562 ที่ลานอนุรักษวัฒนธรรมไทยสิริจิตอุทยาน ริมแม่ น้ำปิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยภายในงานมีการแสดงจากนักโรงเรียนปัทมดรุณวิทย์ ร่วมสร้างสรรค์ บนเวทีให้ความบันเทิงกับผู้ที่มาร่วมงาน และร้านอาหารที่หลากหลยมาเปิดบริการให้ชิมกันถึงที่เกือบทุกชนิด และอาหารประเภทอื่น ๆ อีกมากมาย ต่อมาปี พ.ศ.2563 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 8-13 ธันวาคม 2563 ณ บริเวณ หน้าลานอนุรักษวัฒนธรรมไทย สิริจิตอุทยาน ริมแม่ น้ำปิง โดยภายในงานจะพบกับซุ้มจำหน่ายอาหารพื้นบ้าน อาหารนานาชาติ การแสดงจากสถาบันการศึกษา โรงเรียนต่าง ๆ การประกวดวงดนตรีเยาวชน และกิจกรรม อื่น ๆ และปี พ.ศ. 2564 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2564 - 5 ธันวาคม 2564 ณ ลานวัฒนธรรมสิริจิตอุทยาน ฯ ริมแม่ น้ำปิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร โดยภายในงานประกอบด้วยการออกร้านจำหน่ายกล้วยเดี่ยวจากร้านที่มีชื่อเสียงในจังหวัดกำแพงเพชร ผลิตภัณฑ์ OTOP ขึ้นชื่อ และการแสดงจากเยาวชนในจังหวัดกำแพงเพชร อีกทั้ง ยังเป็นการช่วยส่งเสริมประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวในจังหวัด ให้เป็นที่รู้จักให้มากขึ้น เพราะกล้วยเดี่ยวเป็นอาหารจานด่วนและเป็นที่ยอมรับของคนกำแพงเพชรอีกด้วย (วิทยา จตุรภาค, 2562)

จากข้อมูลข้างต้นผู้เขียนสรุปได้ว่า จังหวัดกำแพงเพชร ได้มีการจัดเทศกาลกินกล้วยเดี่ยวขึ้นทุกปีของต้นเดือนธันวาคม โดยภายในงานแต่ละปีก็จะมีออกร้านจำหน่ายกล้วยเดี่ยวจากร้านที่มีชื่อเสียงในจังหวัดกำแพงเพชร ผลิตภัณฑ์ OTOP ขึ้นชื่อ และการแสดงจากเยาวชนในจังหวัดกำแพงเพชรของทุกปี โดยสถานที่ ในการจัดเทศกาลกินกล้วยเดี่ยวของทุกปีก็จะเป็น ณ ลานวัฒนธรรมสิริจิตอุทยาน ริมแม่ น้ำปิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร โดยการจัดเทศกาลกินกล้วยเดี่ยวมีจุดประสงค์ขึ้นเพื่อเป็นการสร้างรายได้ ให้กับประชาชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดกำแพงเพชร และเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัด ภายใต้ชื่อ “เทศกาลกินกล้วยเดี่ยว” รายได้ให้กับประชาชน

ความสำคัญเทศกาลกินกล้วยเดี่ยว

จุดประสงค์หลักที่มีการจัดเทศกาลกินกล้วยเดี่ยวขึ้นเป็นประจำทุกเดือนธันวาคม เพื่อเป็นการสร้าง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดกำแพงเพชร และเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในจังหวัดกำแพงเพชร โดยมีกิจกรรมอาหารพื้นบ้านหรือเทศกาลกินกล้วยเดี่ยว เป็นอาหารจานด่วนยอดนิยมของคนจังหวัด กำแพงเพชร ทั้งยังขึ้นชื่อในเรื่องของ กล้วยเดี่ยวซากงราว กล้วยเดี่ยวไก่อ กล้วยเดี่ยวโบราณ ผัดไท และอาหาร พื้นบ้านอื่น ๆ เพื่อเป็นการสร้างโอกาสให้กับคนในของจังหวัดกำแพงเพชรได้มีการโชว์ฝีมือการทำกล้วยเดี่ยวขึ้น ชื่อของจังหวัด และสินค้าขึ้นชื่อของจังหวัดกำแพงเพชร และยังเป็นเปิดโอกาสให้กับคนจังหวัดอื่นได้มาออกร้านเพื่อเป็นการโชว์สินค้าขึ้นชื่อของจังหวัดตนเองด้วย จึงทำให้เกิดกิจกรรมอาหารพื้นบ้าน เทศกาลกินกล้วยเดี่ยวเที่ยวเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ขึ้นเป็นประจำทุกต้นเดือนธันวาคมของแต่ละปี ภายในงาน ก็จะประกอบด้วยการแสดงของนักเรียนและนักศึกษา อาหารพื้นบ้านของจังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดอื่น ๆ และร่วมไปถึงกล้วยเดี่ยวที่ขึ้นชื่อของจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้เลือกตามใจชอบได้เลย

บทสรุป

จากการศึกษาเทศกาลกินกล้วยเดี่ยว เที่ยวเมืองกำแพงเพชร วัตถุประสงค์ที่ 1) ประวัติความเป็นมา เทศกาลกินกล้วยเดี่ยว พบว่า กล้วยเดี่ยวเริ่มต้นมาจากจีน ในราชวงศ์ซ่ง ซึ่งอยู่ในสมัยสุโขทัยที่เป็นจุดเริ่มต้นของ “กล้วยเดี่ยว” ในประเทศไทย และได้มีข้อสันฐานในเรื่องของการเกิดมาขึ้นมาของกล้วยเดี่ยว ว่ามีความเป็นไปได้ว่าคนไทยอาจจะรู้จักเส้นบะหมี่ เพราะพ่อค้าจีนได้มีการนำบะหมี่มาต้มกิน แต่หลักฐานนั้นยังไม่ชัดเจนพอ ต่อมาจากข้อสันฐานอีกข้อ คนไทยรู้จักกล้วยเดี่ยวเพราะคนประเทศจีนเป็นคนนำเข้ามาให้คนไทยได้สัมผัสกับกล้วยเดี่ยว เพราะตอนนั้นคนจีนเริ่มมีอิทธิพลมากขึ้น จึงทำให้คนจีนได้มีการมาตั้งถิ่นฐานที่ประเทศไทย แต่สมัยนั้นคนไทยนั้นยังไม่นิยมกินกล้วยเดี่ยว เพราะคนไทยนิยมทานข้าวมากกว่าทานกล้วยเดี่ยว เนื่องจากข้าวในสมัยนั้นคืออาหารหลักของคนไทย ต่อมาในช่วงรัชกาลที่ 5 มีการพบหลักฐานว่ามีการกินเส้นกล้วยเดี่ยว แต่สมัยรัชกาลที่ 4 ไม่ได้มีการพูดถึงเส้นกล้วยเดี่ยวปรากฏขึ้น แต่รัชกาลที่ 5 ทรงโปรดหมีกรอบและหมีผัด เพราะคนจีนนั้นคิดค้นสูตรมาเพื่อถูกปากคนไทย เลยทำให้คนไทยสนใจอาหารประเภทเส้นมากขึ้น พอเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ขึ้น ได้มีการเกิดข้าวยากหมากแพง จึงทำให้มีการตั้งนโยบายรัฐบาลเพื่อให้คนไทยหันมาสนใจกินกล้วยเดี่ยว

คำสำคัญ : กล้วยเดี่ยว

ที่มา : วณิชนันท์ นุชนารถ และคนอื่น ๆ. (2566). เทศกาลกินกล้วยเดี่ยว. วารสารกำแพงเพชรศึกษา, 6(6). 69-78.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2024-09-24

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=2256&code_db=61004&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology